

**Η εκπαιδευτική αξιολόγηση σε μαθητές/ήτριες με δυσλεξία
στο μάθημα της ξένης γλώσσας
Τσακαλίδου, Σοφία**
Διδάσκουσα με σύμβαση και υποψήφια μεταδιδάκτορας
στο Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας του Α.Π.Θ.
sofiatsakalidou@del.auth.gr

Εισαγωγή

- ❖ Σύγχρονες προσεγγίσεις της αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών: απομακρύνονται από κλινικό-ιατρικό μοντέλο.
- ❖ Ολοένα και αυξανόμενα δεδομένα σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής παιδαγωγικής αξιολόγησης για τη διαχείριση των μαθησιακών δυσκολιών των μαθητών/τριών της τάξης, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί με σταθμισμένα ή άτυπα εργαλεία.
- ❖ Η προσοχή του/της εκπαιδευτικού πρέπει να στραφεί στις **ατομικές δεξιότητες** και **ανάγκες** κάθε παιδιού.

Εκπαιδευτική αξιολόγηση

- ❖ Εκπαιδευτική αξιολόγηση: ένα **πολύπλοκο σύνολο τεχνικών και μεθόδων** με τις οποίες ελέγχεται αν οι **στόχοι** των διαφόρων μαθημάτων και οι άλλες παιδαγωγικές δραστηριότητες, που πραγματοποιούνται στο σχολείο, έχουν **κατακτηθεί** από τον/την εκπαιδευόμενο/η, καθώς και γενικότερα αν οι σκοποί της εκπαίδευσης έχουν **επιτευχθεί**.
- ❖ Τα **λάθη** των μαθητών/τριών, γραπτά ή προφορικά, αποτελούν το άμεσο αντικείμενο της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, προκειμένου να βεβαιωθεί η επίτευξη ή όχι των στόχων του κάθε μαθήματος.
- ❖ Αυτή η μορφή αξιολόγησης διαφέρει από τη **μέτρηση**, αφού κύριος σκοπός της είναι η **προαγωγή της μάθησης**, καθώς και η εξέταση όλων των δυνατοτήτων και των μέσων που μπορούν να συμβάλουν σε αυτή την προαγωγή (Τσακαλίδου, 2020, 2021).

Συλλογή πληροφοριών κατά την εκπαιδευτική αξιολόγηση

- ❖ Παρατήρηση * Συνέντευξη * Εξέταση φακέλου μαθητή/ήτριας * Ερωτηματολόγιο ή κλίμακα συμπληρωμένη από μαθητή/ήτρια και εκπαιδευτικό * Αξιολόγηση προβλεπόμενων γνώσεων και δεξιοτήτων από το ΕΠΣ-ΞΓ με διάφορες δοκιμασίες * Ανάλυση έργου για αναγνώριση δεξιοτήτων που έχουν κατακτηθεί και εκείνων που πρέπει να διδαχθούν * Ανάλυση λαθών * Φάκελος δειγμάτων εργασιών (portfolio) (Παπαδοπούλου, 2007· Τσακαλίδου, 2020, 2021).
- ❖ Εικόνα 1: **παράδειγμα αποσπάσματος ερωτηματολογίου σχετικά με την αξιολόγηση του μαθησιακού στυλ και των δεξιοτήτων μελέτης των μαθητών/τριών** (Τσακαλίδου, 2020).

Παρόρμηση/στοχαστικότητα

22. Οι απαντήσεις του μαθητή είναι:
 αργοπορημένες και σκεπτικές
 γρήγορες και αυθόρμητες;
 23. Φαίνεται ο μαθητής να λαμβάνει υπόψη του τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες του πριν αναλάβει δράση; Ναι Όχι

Μεταγνώση

24. Γνωρίζει ο μαθητής τα δυνατά του σημεία; Ναι Όχι
 25. Εφαρμόζει αυτοαξιολόγηση ο μαθητής; Ναι Όχι

Δεξιότητες μελέτης

Διαχείριση του χρόνου	Δεν την κατέχει	Μερικός	Ικανοποιητικό επίπεδο
	1	2	3
26. Ολοκληρώνει έγκαιρα τα καθήκοντά του.	1	2	3
27. Σχεδιάζει και οργανώνει τις δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του μαθήματος υπεύθυνα.	1	2	3
28. Τηρεί τις προγραμματισμένες προθεσμίες.	1	2	3
29. Υπολογίζει σωστά τον χρόνο που χρειάζεται για να ολοκληρώσει τα καθήκοντά του.	1	2	3
30. Αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαχείριση του χρόνου του.	1	2	3
31. Καταλαβαίνει τη σημασία της αποτελεσματικής διαχείρισης του χρόνου.	1	2	3

Εικόνα 1 – Απόσπασμα ερωτηματολογίου αξιολόγησης μαθησιακού στυλ και δεξιοτήτων μελέτης

Αξιολόγηση ορθογραφημένης γραφής

- ❖ Αξιολόγηση με έργα: (α) γραφής γραμμάτων, (β) γραφής συλλαβών, (γ) γραφής λέξεων, (δ) διόρθωσης ορθογραφικών λαθών σε λέξεις.
- ❖ Χρήσιμη η **ποιοτική ανάλυση των ορθογραφικών λαθών**, επειδή παρέχει πολύ χρήσιμες πληροφορίες για τις γνωστικές διεργασίες των μαθητών/τριών (Τσακαλίδου, 2020, 2021).
- ❖ Σχετικά γρήγορη διαδικασία που παρέχει πληροφορίες για **ατομικές ανάγκες** μαθητών/τριών και βοηθά τον/την εκπαιδευτικό να εντοπίσει τους τομείς που θα αποτελέσουν στόχο της παρέμβασης και να κάνει διδακτικές προσαρμογές όπου αυτό απαιτείται (Μουζάκη & Πρωτόπαπας, 2010).
- ❖ Εικόνα 2: **παράδειγμα αξιολόγησης της ορθογραφημένης γραφής για το μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας** (Τσακαλίδου, 2020).

**Λίγα λόγια για τη συγγραφέα
Σοφία Τσακαλίδου**

Εκπαιδευτικός Γερμανικής (ΠΕ07) Β/θμιας Εκπαίδευσης
Υποψήφια μεταδιδάκτορας και διδάσκουσα με σύμβαση στο Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ.
sofiatsakalidou@del.auth.gr

Λέξη	Συμφώνη	Φωνήματα	Γραμματικά λάθη			Ετυμολογικά λάθη			Φωνολογικά λάθη			Άλλα λάθη
			ΓΡ1	ΓΡ2	ΓΡ3	Ε1	Ε2	Ε3	Ε4	Φ1	Φ2	
1 από	2	3										1
2 έλα	2	3										
5 πέτινε	3	6			-e						1	
6 άδωγε	3	5	-o									
8 έρω	2	4										1
9 έτοι	2	4			-a							
10 όμως	2	4										1
11 ούτε	2	3										
12 λέω	2	3			-a							
13 αυτός	2	5			-s						1	
14 τραπέζι	3	7	-i									1
15 πισίνα	3	6			-a	i						1
16 αγνή	2	4	-h									
17 φίλι	2	4	-i									1
18 φασά	2	4	-o									1
19 όγιν	2	5			-u	i						1
20 γρήματα	3	7										1
21 πέτρινο	3	7			-o	i						1
22 ζογραφική	4	9	-h								1	1
23 πηγάκι	3	6			-a	ai					1	1
24 μεράλινο	4	8			-a	th						1
25 σοφία	2	4			-i							1
26 δούρεται	3	6										1
27 παγκρέν	2	6	-on								1	1
28 ταμείο	3	5	-o			ei						1

Εικόνα 2 – Παράδειγμα ποιοτικής ανάλυσης λαθών ορθογραφίας

Αξιολόγηση φωνολογικής επίγνωσης

- ❖ Η αξιολόγηση της φωνολογικής επίγνωσης συνδέεται με την αξιολόγηση της ορθογραφημένης γραφής και μπορεί κατά περίπτωση να πραγματοποιηθεί με: (α) **έργα επιγλωσσικής επίγνωσης**, τα οποία απαιτούν τον συνειδητό χειρισμό των φωνολογικών μονάδων (π.χ. έργο ομοιοκαταληξίας, ομοιότητας ή διαφοράς λέξεων σε επίπεδο συλλαβής ή/και φθόγγου, διάκρισης της διαφορετικής λέξης σε επίπεδο συλλαβής ή/και φθόγγου). (β) **έργα μεταγλωσσικής επίγνωσης**, τα οποία απαιτούν σαφή γνώση και συνειδητό χειρισμό των φωνολογικών μονάδων (π.χ. έργο κατάτμησης, σύνθεσης, απαλοιφής, αντιστροφής και αντικατάστασης) (Αϊδίνης, 2007).
- ❖ Στην Εικόνα 3 παρατίθεται ένα **παράδειγμα αξιολόγησης της φωνολογικής επίγνωσης στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας** (Τσακαλίδου, 2021).

2.1.2 Φύλλο καθηγητή											
Όνομα μαθητή:	Ημερομηνία:										
ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ	Άσκηση	Λάθη	Την κατέχει επαρκώς	Την κατέχει μερικώς	Δεν την κατέχει	ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ	Άσκηση	Λάθη	Την κατέχει επαρκώς	Την κατέχει μερικώς	Δεν την κατέχει
Διάκριση αρχικού ήχου	1	1	v			Πρόσθεση αρχικού ήχου	6	1	v		
Διάκριση τελικού ήχου	2	3		v		Αφαίρεση τελικού ήχου	7	2		v	
Σύνθεση ήχων	3	6			v	Αφαίρεση μεσαίου ήχου	8	4			v
Ανάλυση λέξης σε ήχους	4	3		v		Αντιστροφή ήχων	9	5			v
Αφαίρεση αρχικού ήχου	5	0	v			Σύνολο	25	3	3	3	3

Εικόνα 3 – Παράδειγμα ποιοτικής ανάλυσης λαθών ορθογραφίας

Συμπεράσματα

- ❖ **Αξιολόγηση:** βαρύνουσα σημασίας και μαθητές/ήτριες θα πρέπει να κατανοήσουν ότι συνιστά μια συστηματική διαδικασία, με την οποία κρίνεται το αποτέλεσμα μιας προσπάθειας σε σχέση με έναν συγκεκριμένο στόχο, όπου λαμβάνονται υπόψη και το σημείο εκκίνησης (παλιότερες επιδόσεις) και οι συνθήκες, κάτω από τις οποίες πραγματοποιήθηκε η προσπάθεια (διαθέσιμος χρόνος, διαθέσιμα μέσα κ.ά.).
- ❖ Όταν αυτή η διαπίστωση γίνεται ανά τακτά διαστήματα, μπορούν να συναχθούν **συμπεράσματα για την επιτυχία του μαθήματος** που έχει προηγηθεί καθώς και να ληφθούν **οργανωτικές και διδακτικές αποφάσεις** για τη διδασκαλία που ακολουθεί (Παπαδοπούλου, 2007).
- ❖ Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να κρίνει αξιόπιστα και έγκυρα τις **ικανότητες** των μαθητών/τριών του και να αναγνωρίσει μαθητές/ήτριες με μαθησιακές δυσκολίες.
- ❖ Στην προσπάθεια αυτή ακόμα και **απλές στη δομή και το περιεχόμενο κλίμακες** και σε συνδυασμό με τη χρήση **εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης** αποτελούν ένα ουσιαστικό, εναλλακτικό μέσο για την ακριβή διαγνωστική αξιολόγηση των ικανοτήτων και των δυσκολιών των μαθητών/τριών (Δημάκος, 2007).

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Αϊδίνης, Α. (2007). Δομή και ανάπτυξη της φωνολογικής ενημερότητας στην ελληνική γλώσσα. Σε: Βλασσοπούλου, Μ., et al. (Επιμ.), *Γλωσσικές δυσκολίες και γραπτός λόγος στο πλαίσιο της σχολικής μάθησης* (σελ. 223-244). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Δημάκος, Ι. (2007). Εναλλακτική αξιολόγηση των γραπτών δεξιοτήτων των μαθητών του δημοτικού. Σε Μ. Βλασσοπούλου, Α. Γιαννοπούλου, Μ. Διαμαντή, Λ. Κιρπότην, Ε. Λεβάντη, Κ. Λευθήρη, et al. (Επιμ.), *Γλωσσικές δυσκολίες και γραπτός λόγος στο πλαίσιο της σχολικής μάθησης*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μουζάκη, Α., & Πρωτόπαπας, Α. (2010). Εισαγωγή. Σε Α. Μουζάκη & Α. Πρωτόπαπας (Επιμ.), *Ορθογραφία. Μάθηση και διαταραχές* (σελ. 15-26). Αθήνα: Gutenberg-Ψυχολογία/33.
- Παπαδοπούλου, Χ. Ο. (2007). *Η Γερμανική ως ξένη γλώσσα στο ελληνικό δημόσιο σχολείο: Η εξασφάλιση της συνέχειας*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη.
- Τσακαλίδου, Σ. (2020). *Διδασκαλία της ορθογραφημένης γραφής σε μαθητές Δημοτικού με δυσλεξία στο μάθημα της Γερμανικής ως Β' ξένης γλώσσας*. (Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή). Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
- Τσακαλίδου, Σ. (2021). *Διδάσκοντας Γερμανικά σε μαθητές με δυσλεξία. Ohne Fließkain Praxis*. Αθήνα: Hueber Hellas Εκδόσεις Καραμπάτος.